МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Педагогіка партнерства та супервізії

PEDAGOGY OF PARTNERSHIP AND SUPERVISION

рівень вищої освіти другий (магістерський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«Педагогіка партнерства та супервізії»* скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань, усіх спеціальностей.

«01» лєовтня 2025 р. 16 с.

Розробник: *Тимченко Алла Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогіка партнерства та супервізії»* розглянуто на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 2 від «08» лєовтня 2025 р.

Завідувач кафедри *Світлана Якименко*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогіка партнерства та супервізії»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогіка партнерства та супервізії»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Педагогіка партнерства та супервізії»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від «29» лєовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Тимченко А.А., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 11
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 15
9. Засоби навчання…. 15
10. Рекомендовані джерела інформації 16

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Педагогіка партнерства та супервізії» має на меті підготувати здобувачів освіти до реалізації педагогіки партнерства та супервізії у професійній діяльності. Вона охоплює такі ключові аспекти, як особливості реалізації ідей педагогіки партнерства у освітньому процесі НУШ, труднощі реалізації партнерської взаємодії у роботі вчителя початкової школи; такі необхідні здатності вчителя НУШ як автономія та готовність до командної роботи. Ця дисципліна включає вивчення основних методів та форм педагогічної взаємодії вчителя з учнями на основі партнерства, організацію діалогового навчання і виховання молодшого школяра, створення ситуацій успіху, ігрового навчального середовища та активної інтерактивної взаємодії між учителем і учнями у освітньому процесі НУШ. У процесі вивчення акцент робиться на партнерській взаємодії вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями; нормативно-правовому забезпеченню наставництва і проведення супервізії. Особлива увага приділяється ролі та відповідальності супервізора/наставника, виконанню його обов'язків консультанта, лідера, фасилітатора, тренера. Курс призначений для студентів педагогічних спеціальностей.

Ключові слова: *педагогіка партнерства; супервізія; наставництво; педагогічна взаємодія.*

Abstract

The educational discipline "Pedagogy of Partnership and Supervision" aims to prepare future primary school teachers for the implementation of partnership and supervision pedagogy in primary school. It covers such key aspects as the features of implementing the ideas of partnership pedagogy in the educational process of primary schools, the difficulties of implementing partnership interaction in the work of a primary school teacher; such necessary abilities of a primary school teacher as autonomy and readiness for teamwork. This discipline includes the study of the main methods and forms of pedagogical interaction of a teacher with students based on partnership, the organization of dialogic learning and education of a younger student, the creation of situations of success, a game learning environment and active interactive interaction between a teacher and students in the educational process of primary schools. In the process of studying, the emphasis is placed on the partnership interaction of the teacher with the parent community and other social institutions; regulatory and legal support for mentoring and supervision. Special attention is paid to the role and responsibility of the supervisor/mentor, the fulfillment of his duties as a consultant, leader, facilitator, trainer. The course is intended for students of pedagogical specialties.

Keywords: *partnership pedagogy; supervision; mentoring; pedagogical interaction.*

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="6">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="3">денна форма навчання</td><td colspan="3">заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td colspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="5">Усі галузі знань</td><td colspan="6">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Модулів – 1</td><td colspan="6">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="3">1-й</td><td colspan="3">2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Змістових модулів – 5</td><td colspan="6">Семестр</td></tr>
<tr><td></td><td>2-й</td><td></td><td></td><td>2-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="5">Електронний адрес РПНД на сайті Університету:</td><td rowspan="6">Усі спеціальності</td><td colspan="6">Лекцій, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>30</td><td></td><td></td><td>10</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">Практичні, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>30</td><td></td><td></td><td>10</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">Самостійна робота, год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td></td><td>90</td><td></td><td></td><td>130</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="6">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи– 6.</td><td rowspan="3">Освітній рівень: другий (магістерський)</td><td colspan="6">Вид контролю</td></tr>
<tr><td colspan="3">2-й семестр залік</td><td colspan="3">2-й семестр залік</td></tr>
<tr><td colspan="6">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка здобувачів вищої освіти до реалізації педагогіки партнерства та супервізії у професійній діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових.

Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
2. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі;
3. Здатність до здійснення супервізії, наставництва та педагогічної інтернатури.
4. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
5. Здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку.

5. Програма навчальної дисципліни

2-й семестр

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Педагогіка партнерства: сутність та специфіка

Тема 1. Концептуальні засади педагогіки партнерства. Принципи та завдання педагогіки партнерства.

1. Основні положення педагогіки співробітництва.
2. Закономірності і принципи та завдання педагогіки партнерства. *Література [2], стор. 14–28; [5], стор. 39–53.*

Тема 2. Історія розвитку педагогіки партнерства.

1. Історія становлення педагогіки партнерства у педагогічній науці та практиці.

Література [2], стор.34–40; [5], стор. 19–38.

Змістовий модуль 2. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ

Тема 3. Основні положення педагогіки партнерства у концепції Нова українська школа.

1. Педагогіка партнерства як передумова якісних змін в освітньому просторі України.
2. Педагогіка партнерства– ключовий компонент формули Нової української школи

Література [2], стор.44–58; [5], стор. 50–73.

Тема 4. Створення безпечного освітнього середовища в умовах Нової української школи.

1. Структура та умови формування безпечного освітнього середовища..
2. Аспекти негативного впливу на безпечність освітнього середовища.

Література [2], стор. 60–68; [5], стор. 79–83.

Тема 5. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства.

1. Технології партнерської взаємодії вчителя початкової школи з учасниками освітнього процесу.
2. Професійна комунікативна компетентність вчителя початкових класів: діагностика визначення, методи розвитку.

Література [3], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Змістовий модуль 3. Професійно-педагогічне спілкування вчителя у партнерській взаємодії

Тема 6. Професійно-педагогічне спілкування вчителя початкової школи: сутність, функції, структура, бар'єри.

1. Ознаки та особливості професійно-педагогічного спілкування вчителя.
2. Методика організації контактної взаємодії на основах партнерства.

Література [8], стор. 14–28; [4], стор. 29–53.

Тема 7. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями

1. Взаємодія вчителя з батьками на засадах партнерства.
2. Основні етапи роботи. Форми і види партнерської взаємодії з батьками..

Література [8], стор. 14–28; [7], стор. 39–53.

Тема 8. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства

1. Методика організації індивідуальної бесіди на основах партнерства.
2. Конфлікти та стилі їх вирішення у роботі вчителя. Шляхи подолання конфліктів.

Література [1], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Тема 9. Психолого-педагогічний супровід школяра в освітньому процесі.

1. 1 Поняття «психолого-педагогічний супровід». Мета і завдання використання психолого-педагогічного супроводу в освітньому процесі.
2. Види психолого-педагогічного супроводу та їх характеристика..

Література [1], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Змістовий модуль 4. Супервізія та наставництво в умовах НУШ

Тема 10. Сутність та призначення партнерської супервізії та наставництва. Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ.

1. Огляд законодавства, що регулює супервізію в освіті. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа»
2. Супервізія як вид наставництва: сутність, цілі, завдання і функції.

Література [2], стор. 104–128; [5], стор. 99–103.

Тема 11. Теорія і практика супервізії в Україні. Міжнародний досвід здійснення супервізії.

1. Теорія і практика супервізії в Україні.
2. Міжнародний досвід здійснення супервізії.

Література [2], стор. 108–129; [7], стор. 49–63.

Змістовий модуль 5. Стратегія супервізії (наставництва) як підтримка професійного розвитку сучасного педагога

Тема 12. Співпраця супервізора і супервізанта на основі цінностей НУШ

1. Супервізор і супервізант: сутність понять.
2. Співпраця супервізора та супервізанта на основі цінностей НУШ.

Література [2], стор. 130–138; [7], стор. 39–53.

Тема 13. Планування проведення супервізії та звітність. Орієнтовна програма проведення супервізії.

1. Дайте визначення поняття «педагогічна ситуація». Які види цих ситуацій вам відомі?
2. Дайте загальну характеристику прийомів педагогічного впливу.
3. Назвіть основні етапи бесіди, їх завдання та доцільні техніки спілкування.

Література [3], стор. 130–138; [7], стор. 39–53.

Тема 14. Інструменти для супервізії

1. Анкета самооцінювання для супервізанта. Форма спостереження за уроком/заняттям педагога.
2. Портфоліо супервізанта. План професійного розвитку супервізанта.

Література [5], стор. 130–138; [8], стор. 39–53.

Тематичний план навчальної дисципліни

2-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Педагогіка партнерства: сутність та специфіка										
Тема 1. Концептуальні засади педагогіки партнерства. Принципи та завдання педагогіки партнерства	15	4	4	–	7	15	2		–	13
Тема 2. Історія розвитку педагогіки партнерства.	15	2	2	–	11	15		2	–	15
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	–	18	30	2	2	0	28
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**28**
Змістовий модуль 2. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ										
Тема 3. Основні положення педагогіки партнерства у концепції Нова українська школа.	10	2	2	–	6	10			–	10
Тема 4. Створення безпечного освітнього середовища в умовах Нової української школи	10	2	2	–	6	10	2		–	10
Тема 5. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства	10	2	2	–	6	10		2	–	10
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	–	18	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 3. Професійно-педагогічне спілкування вчителя у партнерській взаємодії										
Тема 6. Професійно-педагогічне спілкування вчителя початкової школи: сутність, функції, структура, бар’єри.	8	2	2	–	4	15	2		–	15
Тема 7. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями	8	2	2	–	4	15			–	13
Тема 8. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства	7	2	2		3	15		2		15
Тема 9. Психолого-педагогічний супровід школяра в освітньому процесі	7	2	2		3	15				15
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8	–	14	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**8**	**8**	**0**	**14**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 4. Супервізія та наставництво в умовах НУШ										
Тема 10. Сутність та призначення партнерської супервізії та	15	2	2		11	15	2			15

наставництва. Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ										
Тема 11. Теорія і практика супервізії в Україні. Міжнародний досвід здійснення супервізії	15	2	2		11	15		2		15
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4	–	22	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**4**	**4**	**0**	**22**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 5. Стратегія супервізії (наставництва) як підтримка професійного розвитку сучасного педагога										
Тема 12 Співпраця супервізора і супервізанта на основі цінностей НУШ	10	2	2		6	10	2			10
Тема 13. Планування проведення супервізії та звітність. Орієнтовна програма проведення супервізії	10	2	2		6	10		2		10
Тема 14. Інструменти для супервізії	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6	–	18	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**0**	**90**	**150**	**10**	**10**	**0**	**130**

Теми семінарських занять

2-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Концептуальні засади педагогіки партнерства. Принципи та завдання педагогіки партнерства	4	
2	Тема 2. Історія розвитку педагогіки партнерства.	2	2
3	Тема 3. Основні положення педагогіки партнерства у концепції Нова українська школа.	2	
4	Тема 4. Створення безпечного освітнього середовища в умовах Нової української школи	2	
5	Тема 5. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства	2	2
6	Тема 6. Професійно-педагогічне спілкування вчителя початкової школи: сутність, функції, структура, бар'єри.	2	
7	Тема 7. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями	2	
8	Тема 8. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства	2	2
9	Тема 9. Психолого-педагогічний супровід школяра в освітньому процесі	2	
10	Тема 10. Сутність та призначення партнерської супервізії та наставництва. Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ	2	
11	Тема 11. Теорія і практика супервізії в Україні. Міжнародний досвід здійснення супервізії	2	2
12	Тема 12 Співпраця супервізора і супервізанта на основі цінностей НУШ	2	
13	Тема 13. Планування проведення супервізії та звітність. Орієнтовна програма проведення супервізії	2	2
14	Тема 14. Інструменти для супервізії	2	
	Разом	***30***	***10***

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
- написання рефератів – ***15 год. / 1 роботу;***
- підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
- підготовка завдань самостійної роботи ***- 3–5 год. / 1 робота.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	20
2	Підготовка до практичних занять	30	40
3	Підготовка до контрольних заходів	20	30
4.	Виконання завдань самостійної роботи (реферати, презентації, план-конспект уроку)	25	40
5.			
	Разом	**90**	**130**

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:
   – лекція;
   – пояснення;
   – дискусія;
   – диспут;
   – ілюстрування;
   – демонстрація;
   – відеометод;
   – майстер-клас
2) на семінарських заняттях:
   – практична робота;
   – фронтальне опитування;
   – частково-пошуковий метод;
   – спостереження.
   –

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Відповіді на семінарах	**Критерії оцінювання**
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: *30 балів для денної форми: – 15 семінарських занять по 2 бали;* *25 балів для заочної форми – 5 семінарських занять по 5 балів.*	

2-семестр

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бал = 30 балів	5х5 балів = 25 балів
Самостійна робота	14х2 бал = 28 балів	14х2 бал = 28 балів
Контрольна (письмова) робота	1х20 балів= 20 балів	1х20 балів= 25 балів
Підготовка до заліку	1х22 балів=22 балів	1х22 балів=22 балів
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

2-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 2	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т4	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 3	Т6	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т7	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т9	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 4	Т10	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т11	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 5	Т12	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т13	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т14	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2

Контрольна робота		20	Контрольна робота	25
Підсумковий контроль	Залік		Залік	
Сума		100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Борисенко Ю. Ціннісні аспекти супервізії в освіті. УІРО (Український інститут розвитку освіти). 2024. 13 с.
2. Водолазька Т.В. Учителі як творці освітнього середовища Нової української школи [Текст]. Управління школою. 2019. № 1/3. С. 73–77.
3. Запорожцева Ю.С. Стратегія супервізії (наставництва) як підтримка професійного розвитку сучасного педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020 р., № 69, Т. 1. С. 70-73. URL: https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-1.13
4. Назаренко Г. Демократичні засади становлення Нової української школи [Текст]. Рідна школа. 2017. № 7/8. С. 11–16. 15. Насильство. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях / Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Туріщева Л.В. Видавнича група Основа. 2020. 144 с.
5. Наставництво як важливий компонент процесу підвищення якості / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». URL: http://www.ussf.kiev.ua/ccdarticles/137/ 17. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
6. Оніщенко І.В. Нова українська школа – новий зміст освіти [Текст] : тренінг. Початкове навчання та виховання. 2018. № 22/24. С. 24–27.
7. Оніщенко І.В. НУШ Якщо батьки — партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Видавнича група Основа. 2018. 141 с.
8. Паламарчук В.Ф., Барановська О.В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку [Текст]. Український педагогічний журнал. 2018. № 3. С. 60–66.
9. Сесик О.О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи [Текст]. Класному керівнику. Усе для роботи. 2017. № 6. С. 5–7.

Допоміжна література

1. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі. URL: https://lib.chmnu.edu.ua/index.php?m=2&b=348
2. Венгловська О., Гладкова Г., Новик І. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії). УІРО, 2024. https://uied.org.ua/metodychni-rekomendacziyi-shhodonadannya-profesijnoyi-pidtrymky-ta-dopomogy-pedagogichnym-praczivnykamzdijsnennya-superviziyi/
3. Мушкевич М. І. Супервізія : навч. посіб. (до курсу «Супервізія») / Мирослава Іванівна Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 188 с.
4. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчальнометодичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. https://uied.org.ua/pidgotovkasupervizoriv-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity-komplekt-navchalnometodychnogo-zabezpechennya/
5. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.
6. Підготовка тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти (за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): керівництво для тренерів / укладачі І. Горбенко, С.Королюк, О.Федоренко. Київ, 2024. URL: https://uied.org.ua/pidgotovka-treneriv-dlya-navchannya-supervizoriv-u-sferizagalnoyi-serednoyi-osvity/
7. Супервізія як стратегія покращення якості викладання. Порадник для супервізорів (наставників) . 2018. URL: https://cprpploz.at.ua/poradnik_dlja_supervizoriv.pdf
8. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред. І.Новик. Київ: УІРО, 2024. https://uied.org.ua/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti/
9. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів і методистів початкового навчання. Київ: Богданова А.М., 2009. 226 с.
10. Супервізія: Професійна підтримка і професійний розвиток педагогів. Порадник для супервізорів (наставників). Тренінг для супервізорів НУШ. 2018. URL:http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D0%B7%D1%96%D1%8F.pdf
11. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / упорядник І.Васильченко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с. 26. Технології виховання / упоряд. Н. Мурашко. К. : Шк. світ, 2011. 128 с. 27.
12. Топол В. Що таке фасилітація і як вона може допомогти вчителю в класі. 2020. URL: https://nus.org.ua/articles/shho-take-fasylitatsiya-i-yak-vona-mozhedopomogty-vchytelyu-v-klasi/
13. Шиян Р.Б. Нова українська школа: порадник для вчителя. К.: вид-во Літера ЛТД. 2019. 208с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. mediaПростір:https://sites.google.com/site/mediakulturaschool2/uroki-10 klas/kriticnijanalizmediatekstiv
2. Громадський простір: https://www.prostir.ua/?library=mediahramotnist-pidruchnyk-dlya-vchyteliv
3. Електронні бібліотеки: http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://nbuv.gov.uaОтрошко Т.В. Організація позакласної та виховної роботи з використанням інформаційних та комунікаційних технологій [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Nzkp/2008_21/23.htm
5. Порядок надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): наказ МОН від 14.06.2024 № 855 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2024 р. за №1201/42546). URL: https://ips.ligazakon.net/document/RE42546?an=2
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р.№ 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1190-2018-%D0%BF#Text
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL:https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text
8. Навчально-методичний посібник «Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів». Режим доступу: https://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf
9. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа». 2018. URL: https://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2018/12/SUPERVIZIYA-POLOZHENN-2.pdf
10. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками / Координаторка проекту зі створення меморандуму Зоя Звиняцьківська. URL: https://nus.org.ua/memorandum/